

اداره خانه و مطبعه سی

استانبولده باب عالی جاده -
سنده قره بت کشتیالامی

درج ایضالین اوراق اعاده
اولناز .

باش محرری :

صالح زکی

بل اشترا

(پوسته اجر تپله برابر)

سنه لکی ۵۰ غروش

آلی آیفی ۳۰ »

نسخه سی ۱ غروشه

سَمَاءُ مَلِكِ عَزِيزٍ
سَمَاءُ مَلِكِ عَزِيزٍ
۱۳۰۷

يُنَجِّسُنِي كُنُوسِي نَسْرًا وَلَوْ نَفِي وَإِلَّا نِي هَفَسْتُ لَكَ غَيْرَتُهُ

روسیه دولت فخمه سنک بحر سفید دوتاماسی امیرالی آوه لان جنابری

نامی ویرلدیکی ایچون درون ارضدن خاصه مقناطیسیه
حائز اوله رق اخراج اولسان حض حدید پارچهلرینه
«مقناطیس طبیعی» ویا «حجر مقناطیس» [Pierre d'aimant] دیشلدیر .

مع مافیه عصر اخیر کلهجه قدر خاصه مقناطیسیه
حائز اوله بیلان جملر یالکز دیر ایله چلیکدن عبارت
بولغشدی .

ایشته عصر حاضر بومسئله فنییه ده حل ایتدی .
شویلهکه : اولاکیا نقطه نظرندن دیرمه مشاهدت نامه سی
اولان نیکل ، قوبالت کی اجسامک دخی عین خاصه یی
حائز اولوب اولدینی تحری ایدلدی . نتیجه تحری یانده
بو جملر کده خاصه مقناطیسیه یی کسب ایدمیلدکاری
تیین ایتدی .

مؤخرأ «حکمت تجربیه» نک مؤسس حقیقیسی
بولسان انکلتزه حکمای متأخریندن مشهور (فارادی)
[Faraday] بر جوق جملرک مقناطیس لر طرفندن جذب
ایلله متأثر اولدینی و بعضلرینک مواد مذکوره طرفندن
بالعکس منبذع اولدینی کورمه سیله اجسام طبیعی یی
«مقناطیسه جذبیه» و «مقناطیسیت دفعیه» ناملرله ایکی
بیوک صنفه تفریق ایتدی .

ایشته بو کونکی کون (فارادی) ک تجربه لر یی سایه سنده
درکه عضوی ، غیر عضوی کافه اجسامک مقناطیس لرک
تأثیر طبیعی لرینه تابع بولدینی میدان چیمشدیر .
حجر مقناطیس لرک خاصه جاذبه لر یی حکمای قدیمه عندنده ده
معلوم ایدی . حتی متقدمین محال مختلفه دن چیقان
مقناطیس لر یی قوه جاذبه لرینک شدنه کوره دیشی وارکاک
دیه ایکی صنفه تفریق ایدرلردی .

فقط حجر مقناطیسی متقدمین نظر نده اول قدر شایان
حیرت بر ماده بولنش ایدی که حجر مذکوره صرف
خیالاتدن عبارت بر طاقم خاصه لر ، مزیتلر اسناد و اثبات
ایتمک عادتاً طبعاً مجبور اولملار ایدی . نه کیم مقناطیسی
توزیله یا بیلان بر مرهمک هر نوع شیش یا قنقلره و ده

اولدینی کی ژاپونیا دوئمناسنک حمایه سنه امکان التجاسی
وصاغ جناح قوی موفق اولدینی تقدیرده شو حلاک
دشمن اردو سنجه حاصل ایدمچکی مادی و معنوی تأثیرک
تهلکینی کوزه آلدیر چق درجه ده زیاده لکی پیش نامله
النجسه ژاپونیا باش قوماندانک احوالی لایقسیله تفکر
ومطالعه ایلدکن صوکره جسورانه حرکتیه قرار ویرمش
اولدینیه حکم اوله بیلر ظن ایدرز .

م . ش

مانیتیزم آیمال یاخود

مقناطیسیت حیوانیه

طبیعتده بعض حض حدید پارچهلرینه تصادف
اولور که بولنر دیر اکیتمی و قریب سنه یا قلاشدیرلدقده
شو دیر پارچهلر یی جذب ایتدکاری کوریلور . بو
خاصه غریبه یی حائز اولان حض حدید پارچهلر یی الک
اول قدیمه (ماغنیزی) والیوم (مغنیسا) نامیله معروف
اولان ایلانده کشف ایدلش اولسنه منی «ماغنه» [Magnet]
و تعریباً «مقناطیس» نتیجه ایدلش و خاصه مذکوره یی ده
«مقناطیسیت» [Magnetisme] نامی ویرلمشدیر . بر
جسمده حال طبیعیده اوله رق بویه بر قوه معطله دائمک
محفوظ بولنسی کیفیت یالکز بونوع حض طبیعیده رونما
اوله کلدیر .

«قوه مقناطیسیه» [Force Magnétique] نامی
تختنده معروف بولان شوقوت عجا حض حدیده زردن
کلشدیر ؟
شبه سز ارضدن .

فقط خاصه مذکوره یالکز طبیعی اوله رق ارضدن
چیقاریلان حض حدید لر می مختصدر ؟
خیر! چونکه خاصه مقناطیسیه نک عادی دیر
و چلیک جو قورینه اعطاسی ممکن اولدینی تجربه سایه سنده
میدانه چیمشدیر . حتی بونوع مقناطیس لیش اولان دیر
چبو قورینه ده «مقناطیس صنی» [Aimant artificiel]

نر لردن تدارك ايښديكنې سـؤال ايدر . اوډه . شويله
 جوايه اغاز ايدر كه بونلرك جهلسي هندستان جوړي
 اغاجنډن حاصل اولمش شيلردر . حتی ابتدا سزه
 وړديكم صو . اغاجك هنوز اولماش ميوه سندن
 آلير وهر بر جوزدن اوچ ويا درت ليتره مقداري
 چيقاريله بيلير . اكل ايښديكگر غايت ايوډام . اولمش ميوه سيدر
 وېك حظ ايلديكگر سود دخي آندن چيقارلمشدر . بو كوزل
 لځنه ايسه اغاجك تپه سنده اولور . فقط اغاجدن لځقندن
 آز مدت صكره اغاج تلف اولديغندن نادر آقوباريلور .
 شربسندن نمون اولديغكر شراب دخي بواغاجدن
 حاصل اولور . شويله كه : چچكلې دالاري چيزيلوب آندن
 برصو چيقار . اتی قابره اليرلر . اشته بوجوز بوا شرابيدر .
 كونهشه قونلقدده سر كه . وايځقندن كچورللكده عرق
 اولور . وښه اول صودن شكر بايلير . حتی اكل ايلديكگر
 رجلي اول شكر ايله جوز بواډن پايدم . والحاصل كورديكگر
 صحن باردق وسفره طاقتري ميوه نك قبو قنرندن اعمال
 اولغش شيلردر . لکن هېسي بونډن عبارت اوليوب كابه
 وقرعاني تماماً مذكور قينتي اغاج سابه سنده وجوده ككشدر .
 ابښه انكه انشا اولنديني كې طامي دخي اورلمش قوري
 بايراقنرندن معمولدر . انلردن كنډم ايچون يلبازه وشمسيه
 وسپوركه وطراق وموم بريسه قوللاغني ايچون مشعله وايچنډه
 بولنان ليقنرندن دخي ثواب اعمال ايدرم . اشته بو كورديكگر
 نفيس حصيرلر كڅلك آډنډر . حتی شوقالبوز دخي قدرندن
 اولوب بايراقارك اغاجدن چيقديني محله بولنور . واو
 بايراقري اورمرك كې يلكني پارلر . جوزك اطرافده
 بولنان وكشان اوستو سونه . شابه اولان ليقري كې وقايق قافاشه
 قوللانيرلر . آنلردن پك مقبول واعلا سچم واپ وخلاط
 اعمال ايدرلر كه پك قوتلي اولور والحاصل سزه شوني
 افاده ايدرم كه اكل اولنان طعاملرده اولان ياغ ايله كچه
 قنديللرده قوللانديغ ياغ دخي جوز بواډن حاصل اولور .
 خانه صاحبي بو تعريفات عبرت انگيزه . بو محبلده
 تكميل ايدر سياح كال دقتيله كوش ايدرمك درياي

بر جوق خسته قلمره شفا بخش اولديغنه والحاصل حجر
 مقناطيسي ايله دلك ايدلمش اسلمه نك آيديني يارمرك سار
 آلات جارحه يارمردنن تپللكي اوله جغه ذهاب اولمشرايدى .
 ازمنه قديمه فيلسوفلر نك خاصه مقناطيسييه دائر
 ياغش اولدقري نظريات كنجه : بوباده (ميله) (تالس)
 [Thalès] كې بعضاري خاصه مذكور يني ايضاح ايدنك
 ايچون حجر مقناطيسيده بر نوع حياتك وجودينه قانع
 اولمش و(ايبكور) [Epicure] و(پلوئارك) [Plutarque]
 كې براز انصافيلري ده حجر مقناطيسي نك دائما اطرافده
 بر خلا حصوله كښرديكنه ودهر يارچه لري ده بو خلابي
 املا ايچون حجر مذكور اوزرينه هجوم ايلديكنه ذهاب
 اولمشرايدى .

مابعدي وار

م . ا

سياحانه

هېر بوا نام ديك هندستانه هېري اغاجي

سياچينډن بري قطعه حاره مملكتلرندن برنده كور
 ايكن خالي عن الاهالي بر چوله دوشر . حرارتدن طاب
 وطاقتي قالمديغندن تلف وموتى محقق بيلديكي حالده اوزاقده
 يوكسك و تپه لري بيوك بايراقلي بر قاچ اغاج ايله بونلرك
 آره سنده بركله رويت اتمش اولمسيه يكدن حيات
 وقوت بولهرق اورايه قدر كيدر . كبه صاحبي ايچنه بر
 ايكي دامله ليمون صوبي قونش قدر ميخوش وقاطع
 الحرا ده بر باردق صو وروب سياحك حراتي تسكين
 ايښدكډن صكره برابر طعام انكه دعوت ايدر .
 استخضار اولنان اطعمه تميزه سياه ومجلا قابره قونش
 اولديني كې ايچان شيلرك لذتي دخي خوش وبعد الطعام
 ويريان رچل وعرقك جنس ولدتلري كڅلك فوق العاده
 اولديغندن سياح مومي ايه تعجب ايدرمك بويله نفيس شيلرك